

MASARYKOVA UNIVERZITA PRÁVNICKÁ FAKULTA

Tereza Kyselovská

Rozhodnutí soudu v MPS

Rozhodnutí soudu v MPS - přednáška

- Úvod
- Režimy zacházení s cizím rozhodnutím
- Nařízení Brusel I
 - Vymezení rozhodnutí
 - Uznání
 - Prohlášení vykonatelnosti
 - Výkon
- Režim v rámci ZMPS
- Režim v rámci mezinárodních smluv

Úvod

Nakládání s rozhodnutím soudu v režimu:

1. Nařízení Brusel I
2. Nařízení Brusel II bis
3. Nařízení o evropském exekučním titulu, evropském platebním rozkazu a evropském řízení o drobných nárocích

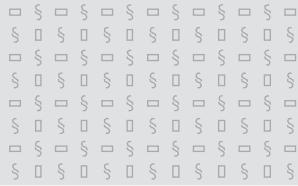

Úvod

„Chci, aby bylo rozhodnutí soudu vykonáno v jiném členském státu.“

„Vyhrál jsem u soudu svůj případ, ale peníze jsem dosud nedostal.“

Základní zásada EMPS - volný pohyb soudních rozhodnutí

Úvod

Právní úprava

1. V rámci EU

- Nařízení Brusel I
- Luganská úmluva

2. Mimo EU

- Mezinárodní smlouvy
- Národní mezinárodní právo soukromé

Příklad - opakování

Obchodník z ČR a obchodník z Německa uzavřeli kupní smlouvu. Český prodávající dodal zboží, ale při prohlídce bylo zjištěno, že zboží nemá požadovanou kvalitu. Kupující odmítl zboží převzít a zaplatit kupní cenu. Prodávající tvrdí, že zboží bylo při odeslání v pořádku a problémy vznikly v důsledku špatné přepravy. Český kupující chce podat žalobu na německého prodávajícího na porušení smlouvy a náhradu škody.

Příklad - otázky

1. Jakým právem se řídí smlouva mezi stranami?
Podle jakých právních předpisů budete postupovat v případě platnosti smlouvy, porušení smlouvy?
2. U kterého soudu může Čech podat žalobu? V ČR nebo v Německu?
3. Podle jakých procesních předpisů bude soud postupovat?

Příklad - otázky

4. Co se bude dít s českým rozhodnutím, pokud bude žádáno o jeho výkon v Německu nebo pokud bude žádáno o výkon německého rozhodnutí v ČR?

Úvod

Rozhodnutí cizího soudu nemá v jiné zemi přímé účinky (stejně pro veřejnou.

Vydávání rozhodnutí soudů je projevem státní svrchovanosti, rozsudky jsou vydávány jménem státu.

Uznání cizích rozhodnutí a jejich výkon (=použití donucení proti osobám a nucený zásah do jejich majetku na základě aktu cizího státu) musí splnit řadu podmínek.

Základní pojmy

- **Uznání** - individuálnímu právnímu aktu orgánu cizího státu se v tuzemsku přiznávají tytéž účinky jako aktu orgánu tuzemského. Jedná se terminologicky jak o proces, tak o výsledek procesu.
- **Vykonatelnost** - způsobilost výše uvedeného aktu být vynucen proti povinnému (je to vlastnost, potenciál aktu).
- **Prohlášení vykonatelnosti** - ověření splnění určitých formálních náležitostí.
- **Výkon** - proces vynucení povinnosti uložené výše uvedeným aktem i proti vůli povinného

Úvod - Před vstupem ČR do EU

- úprava uznání a výkonu obsažena v ZMPS
- 2 modely uznávání rozhodnutí
- Ve věcech majetkových - ne zvláštní soudní řízení, český soud při nařízení o výkonu rozhodnutí k danému rozhodnutí přihlédl
- Ve věcech manželských a rodičovství - zvláštní řízení před NS ČR, alespoň jeden z účastníků musel být občanem ČR

Stav po 1.5.2004

- I. REŽIM ES - založen nařízením Brusel I -
články 32 - 58

- II. MIMO REŽIM ES
 - Mezinárodní úmluvy a smlouvy
 - Vnitrostátní úprava (§§ 63 - 68 ZMPS)

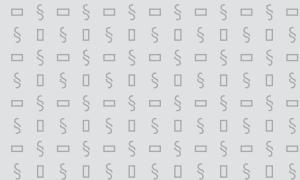

Nařízení Brusel I

Koncepce uznání a výkonu vychází z odlišení 3 fází realizace soudního rozhodnutí na území cizího státu:

1. Uznání rozhodnutí
2. Prohlášení vykonatelnosti rozhodnutí
3. Výkon rozhodnutí

Pozor: Nařízení o EET, evropský platební rozkaz, evropské řízení o drobných nárocích - rozdíl

Nařízení Brusel I - působnost

1. Věcná působnost - věci občanské a obchodní
2. Teritoriální působnost
3. Časová působnost
4. Osobní působnost

Viz příklad

Nařízení Brusel I - věcné použití

■ A. Článek 1

■ B. Rozsah titulů

- ROZHODNUTÍ - článek 32 - *každé rozhodnutí vydané na území jiného čl. státu bez ohledu na jejich označení dle národního práva*
- VEŘEJNÁ LISTINA - např. notářský zápis se svolením k vykonatelnosti, exekutorský zápis ve věcné působnosti Nařízení
- VYKONATELNÝ SOUDNÍ SMÍR ve věcné působnosti nařízení

Fáze I - Proces uznání cizího rozhodnutí

Základní předpoklad - v rámci EJP je uznání cizího rozhodnutí automatické - článek 33 odst. 1 - *rozhodnutí vydané v jednom členském státě, které je v tomto státě vykonatelné, bude vykonáno v jiném členském státě poté, co zde bylo na návrh kterékoli zúčastněné strany prohlášeno za vykonatelné*

Fáze I - Proces uznání cizího rozhodnutí

Řízení o uznání je pouze způsobem přezkumu procesního charakteru, nesmí vést k věcnému přezkumu uznávaného rozhodnutí - článek 36 Nařízení

Uznání - do jisté míry překonaná fáze, nicméně slouží jako mechanismus pro odepření.

Fáze I - Proces uznání cizího rozhodnutí

Důvody odepření uznání - článek 34 - 35

1. Zjevný rozpor s veřejným pořádkem
2. Vady řízení ve státě vydání
3. Res iudicata a jiné podobné překážky
4. Vada týkající se příslušnosti. Soud rozhodl v rozporu s pravidly o mezinárodní příslušnosti ve věcech spotřebitelských, pojišťovacích a u výlučné příslušnosti

Důvody odepření uznání

Ad 1. Veřejný pořádek

- Rozpor s veřejným pořádkem státu, na jehož území se o uznání žádá
- Došlo by k porušení základních principů právního řádu členského státu - *Krombach v. Bamberski*

Důvody odepření uznání

Ad 2. Vady řízení

- Článek 34 odst. 2
- Žalovanému nebylo umožněno připravit se na jednání u soudu, nebyl doručen návrh...
- -> ochrana základních procesních práv,
princip rovného postavení stran před soudem

Důvody odepření uznání

Ad 3. Res iudicata

- překážka věci rozsouzené
- a území státu uznání bylo **mezi týmiž účastníky** vydáno **rozhodnutí, jež je neslučitelné** s uznávaným rozhodnutím
- **mezi týmiž účastníky** o **témže nároku** vydáno **dřívější rozhodnutí** na území **jiného členského státu**

Fáze II - Řízení o vykonatelnosti

- Tzv. exequatur
- Výsledkem je rozhodnutí, které konstatuje, že byly splněny ryze formální předpoklady - tj. že bylo předloženo rozhodnutí a osvědčení na předepsaném formuláři vydaném ve státě vydání titulu
- Povinný se řízení neúčastní; prohlášení je mu doručováno
- Proti prohlášení lze podat opravný prostředek (odvolání), v jehož rámci lze podat **věcné námitky**

Fáze III - Řízení o výkon

Cizí rozhodnutí bude vykonáno, jsou-li splněny tři podmínky:

1. rozhodnutí je vykonatelné ve státě, kde bylo vydáno
2. rozhodnutí bylo prohlášeno za vykonatelné ve státě uznání
3. nebyly dány důvody odepření uznání rozhodnutí, v případě že byly namítnuty

Fáze III - Řízení o výkon

- Článek 38 a násl.
- Samotná úprava výkonu je ponechána národnímu právnímu řádu - občanský soudní řád, exekuční řád
- Návrh na výkon lze podat samostatně nebo společně s návrhem na prohlášení vykonatelnosti

Uznání a výkon rozhodnutí

1. Nařízení EP a Rady (ES) č. 805/2004, kterým se zavádí evropský exekuční titul pro nesporné nároky
2. Nařízení EP a Rady (ES) č. 1896/2006, kterým se zavádí řízení o evropském platebním rozkazu
3. Nařízení EP a Rady (ES) č. 861/2007, kterým se zavádí evropské řízení o drobných nárocích

Nařízení o EET, EPR, EDN

- Zjednodušení a urychlení procesu vzájemného uznávání a výkonu rozhodnutí
- Evropský exekuční titul pro nesporné nároky
- např. dlužník uznal
- Evropský platební rozkaz - zvláštní „zrychlený“ druh řízení
- Řízení o drobných nárocích - hodnota nároku bez navýšení o úroky, náklady a výlohy nepřesahuje v době doručení žalobního formuláře k příslušnému soudu částku **2000 EUR**

Uznání a výkon

■ Nařízení Brusel I

1. Řízení o uznání
2. Prohlášení
vykonatelnosti
3. Řízení o výkonu

■ Nařízení o EET, EPR, EDN

1. Uznání
2. Řízení o výkonu

-> není zde exequatur -
snížení nákladů,
zrychlení řízení...

Rozbor mimo ES

- Vztahuje se na věci, na které nedopadá ani komunitární právní předpis, ani žádná mezinárodní (dvoustranná, mnohostranná) smlouva
- jde o věci vymezené § 1 ZMPS - jde o **subsidiární režim**
- Postup uznání je různý pro dva typy věcí:
 - a) věci manželské a určení rodičovství
 - b) ostatní

Postup

1. Uznání

2. Výkon

Řízení o prohlášení vykonatelnosti neexistuje!

Rozbor mimo ES

1. Uznání rozhodnutí

Formální řízení o uznání se vede pouze u věcí **manželských a určení rodičovství**; uznání se vyslovuje samostatným rozsudkem. Toto řízení je obligatorní.

- **V ostatních případech** se uznání provádí tak, že se při výkonu rozhodnutí k uznávanému rozhodnutí přihlédne.

Předměty uznání

- rozhodnutí justičních orgánů
- soudní smíry
- notářské listiny

Důvody odepření uznání - § 64

1. Je dána výlučná pravomoc tuzemských soudů, či případy, kdy by nebyla dána mezinárodní pravomoc cizího soudu za použití tuzemských kritérií
2. res iudicata
3. účastníku řízení byla odňata možnost řádně se účastnit řízení
4. tuzemský veřejný pořádek
5. není-li zaručena vzájemnost, směřuje-li rozhodnutí proti českému občanu

Důvody odepření uznání - § 64

- Se 2 výjimkami nelze přezkoumávat ve věci samé
- i v těchto případech se však přezkoumává jen rozsah zjištění skutkového stavu (§ 67 odst. 3 ZMPS)!

2. Řízení o výkon

- Postupuje se podle vnitrostátního procesního práva; opravné prostředky jsou věcí vnitrostátního práva
- Kromě věcí manželských a určení rodičovství se vede pouze jedno řízení

Děkuji za pozornost